

Katılımcılar, bu bölümün bitiminde halk arasında ve sağlık birimlerindeki enfeksiyonu önleme prensiplerini açıklayabileceklerdir.

Şu ana kadar insandan insana devam eden bir bulaş vakası doğrulanmamış olmasına rağmen, hane halkı içinde sınırlı bulaş mevcuttur. Bulaşmadan kaçınmak için, halkın yapması gerekenler:

- Bir araya toplanmaktan kaçınmak, kapalı ve kalabalık alanlardan uzak durmak
- COVID-19 belirtileri (örn. Öksürük ve hapşırma) gösteren kişilere 1 metreden fazla yaklaşmamak

- Ellerinizi sık sık temizlemek, eller görünür bir şekilde kirlenmemişse alkol bazlı dezenfektan kullanmak (20-30 saniye) ya da görünür bir şekilde kirlenmişse su ve sabun ile yıkamak (40-60 saniye),
- Eğer öksürüyor ya da hapşıırıyorsanız, burnu ve ağız kol içi ile ya da kağıt mendille kapatmak, mendili hemen atmak ve elleri temizlemek,
- Ağıza ve buruna dokunmaktan kaçınmak.

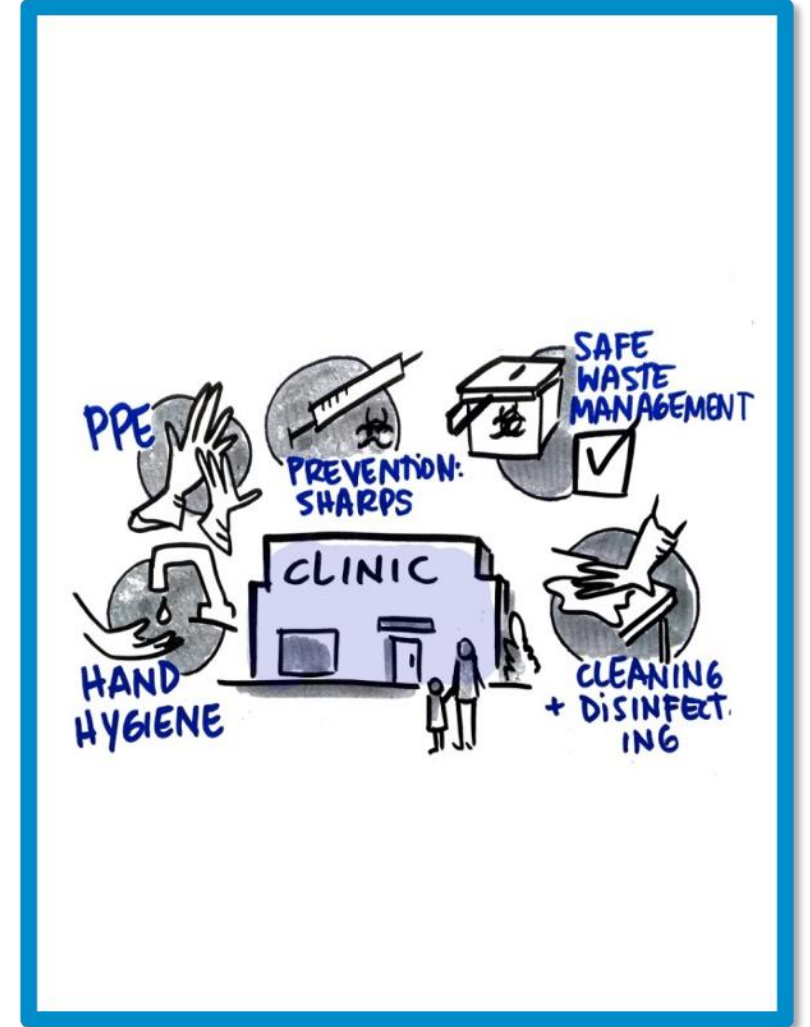

- Solunum yolu belirtileri gösteren bireyler:*
- Medikal maske kullanmalı; yüksek ateş, öksürük ve nefes darlığı şikayetleri varsa hemen ya da yerel kurallara uyararak doktora başvurmalıdır.

Sağlık çalışanları enfeksiyon riski altında olabilir

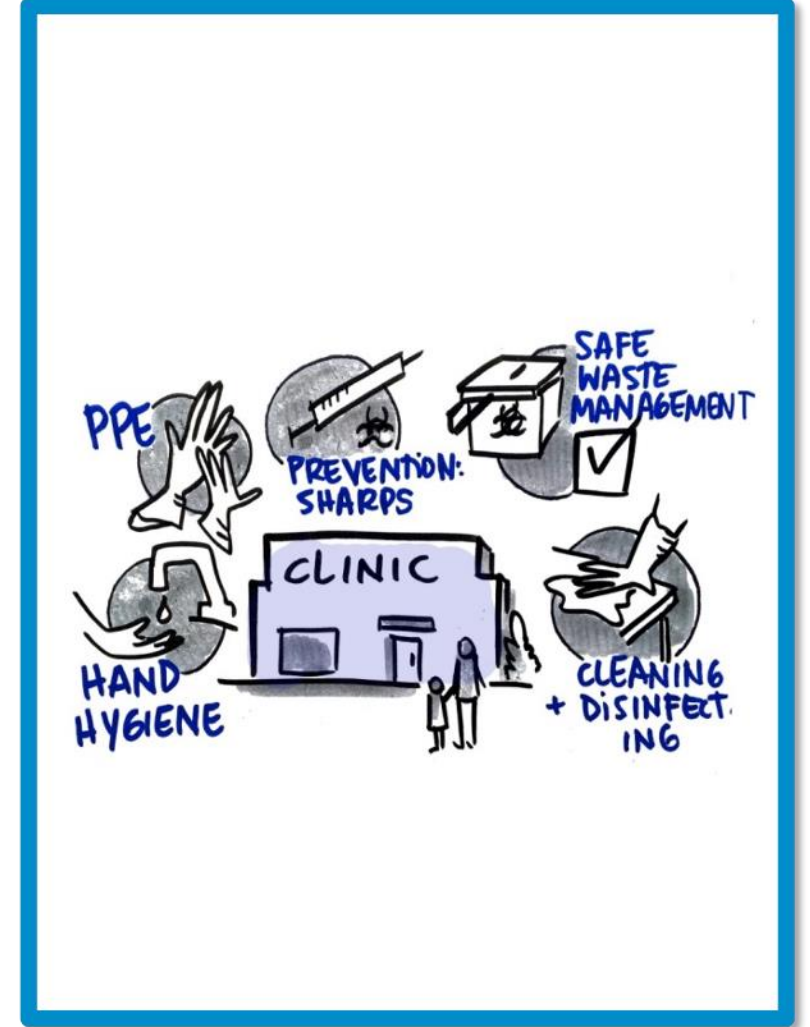
- Solunum yolu sendromları başlarda belirsiz olabilir; bu nedenle sağlık çalışanları bakım yaparken bulaşmayı önlemek adına ilave tedbirler almayabilir.

➤ *Bu nedenle, standart önlemler gereklidir.*

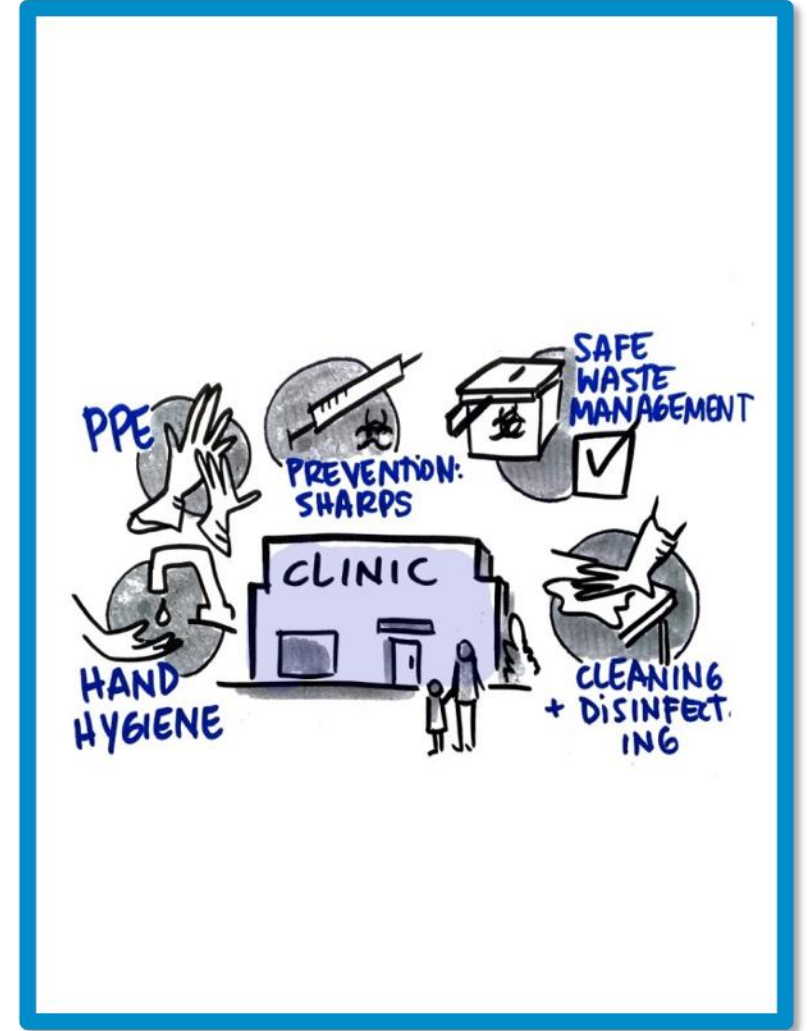
Belirtilere bakmaksızın, TÜM hastalarda, TÜM kuruluşlarda, ve HER ZAMAN standart önlemleri uygulanmalıdır. Bunlar:

- el hijyeni
- solunum yolu hijyeni ve öksürme adabı
- risk değerlendirmesine uygun kişisel koruyucu donanım (KKD)
- güvenli enjeksiyon uygulamaları

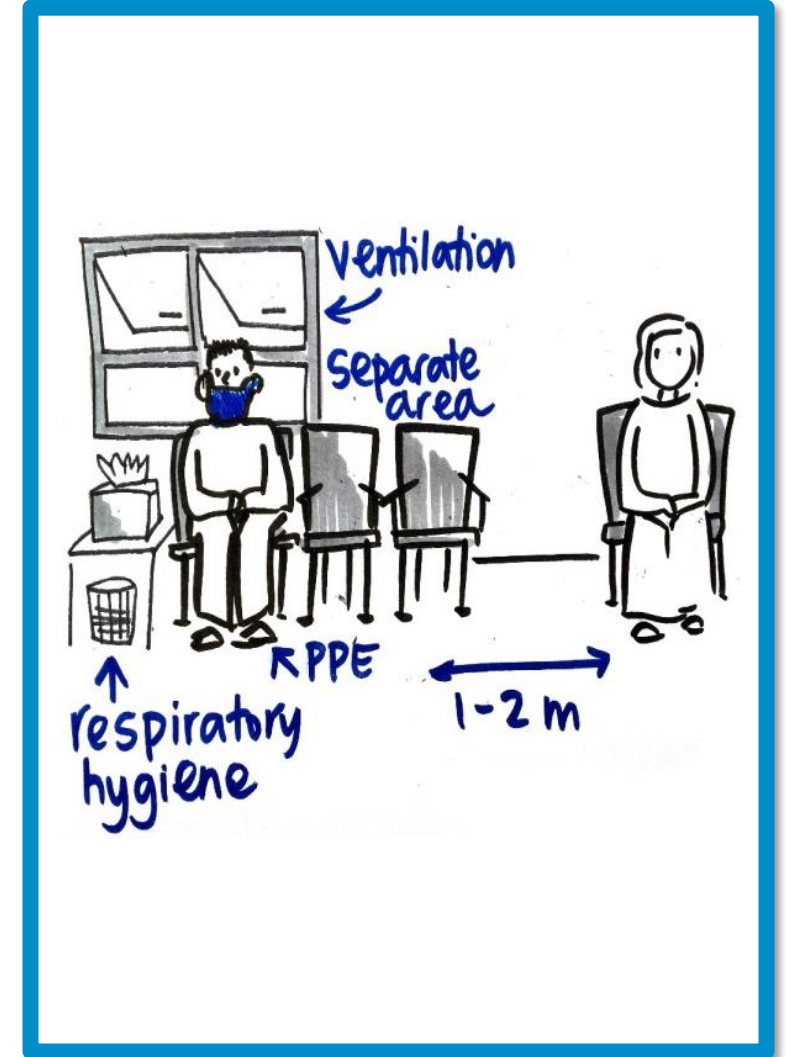
Standart önlemlerin devamı:

- çevre temizliği
- atık yönetimi
- örtü/çamaşır yönetimi
- hasta bakım ekipmanları

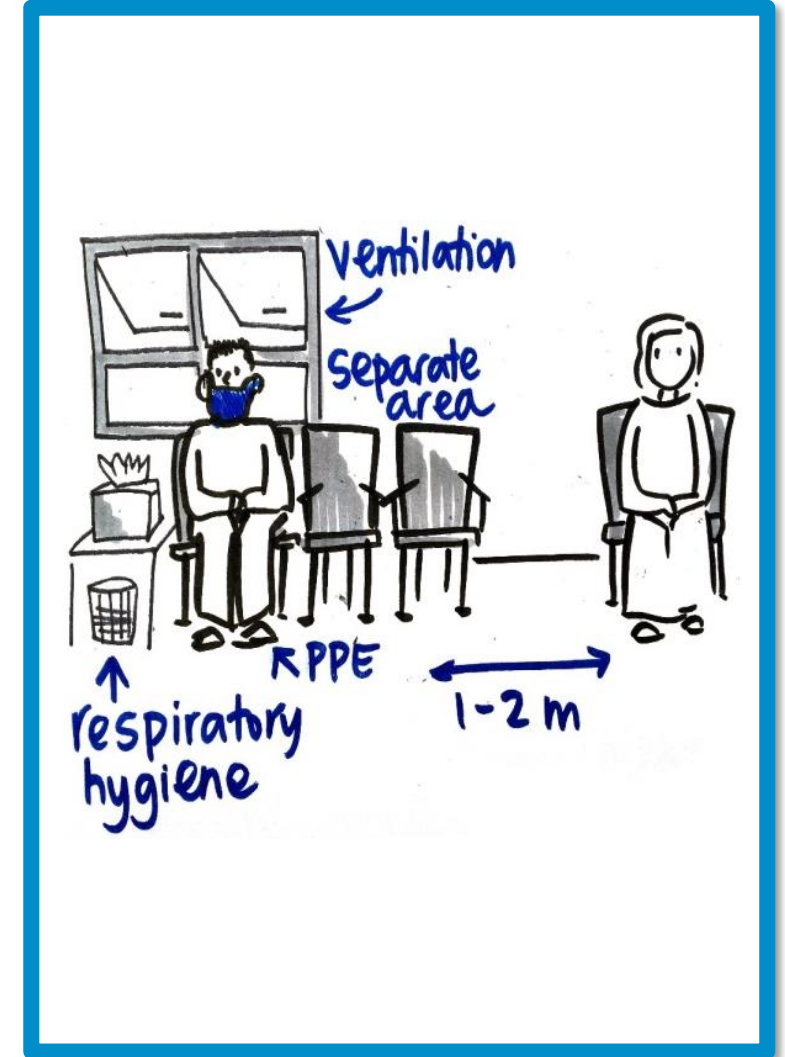
Triajda:

- COVID-19 hastalarının erken tanısı; COVID-19 için yüksek seviye klinik şüphe olmalı
- COVID-19 olduğu şüphelenilen hastalara medikal maske verin.
- Hastayı ayrılmış alanda tutun.
 - Bu, kaynak kontrolüne katkı sağlayacak ve muhtemel çevresel kirlenmeyi azaltacaktır.

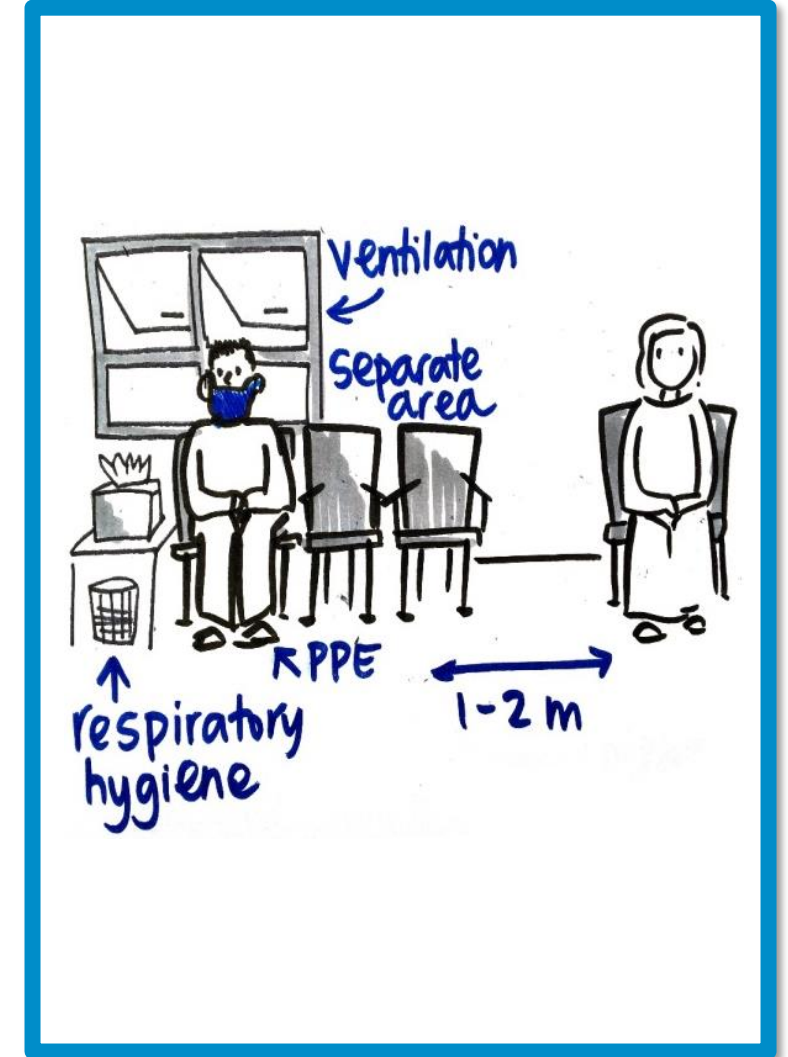

Triyajda:

- Triyaj alanında yeterli donanım olduğundan emin olun;
 - COVID-19 vaka tanımına göre tarama formu oluşturun,
 - Alanı, COVID-19 hastaları ve diğerleri arasında 1-2 metrelik mesafe olacak şekilde düzenleyin.
- Semptomatik hastalara, sağlık çalışanlarını bilgilendirmelerini hatırlatmak için ortak alanlara işaretler koyun.
- Triyaj ve bekleme alanlarının yeterince havalandırıldığından emin olun

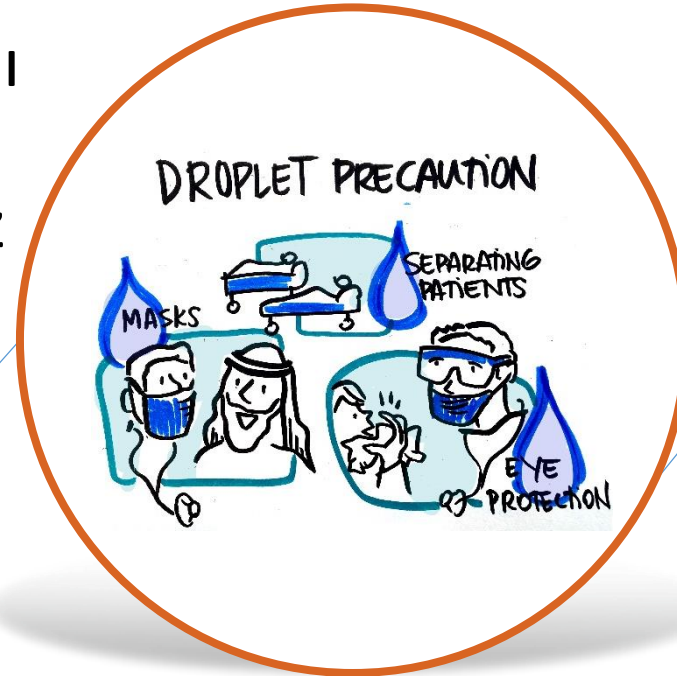
- Solunum yolu hijyenini teşvik edin (örn. öksürme veya hapşırma sırasında, ağız ve burnun kağıt peçete ya da kol ile kapatılması), kağıt peçetenin hemen atılması ve el temizliğinin yapılması ile birlikte
- Hastaları odalara kabul ederken, COVID-19 hastalarının yanına sadece doğrulanan enfeksiyon hastalarının yerleştirildiğinden emin olun

COVID-19 hastalarına bakan sağlık çalışanları, virüslerin bulaşmasını engellemek için DAMLACIK ve temas önlemlerini uygulamalıdır.

Bunlar:

Hastaları tek kişilik odalara yerleştirin ya da tek kişilik odalar bulunmadığında, aynı ya da benzer tanıları gruplandırın. Hastaları en az 1 metre mesafe uzaklıkta olacak şekilde ayırın.

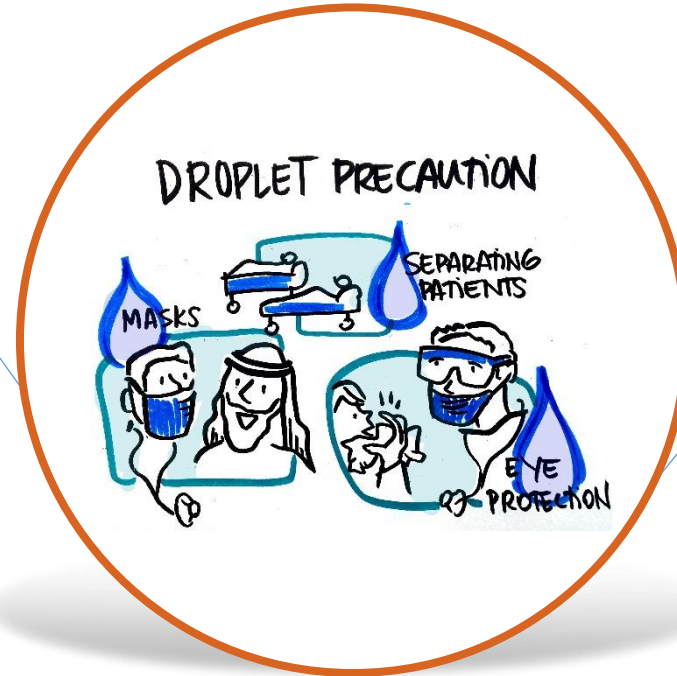

Tek kişilik odalar veya koğuşlar yeterince havalandırılmalıdır

COVID-19 hastalarına bakan sağlık çalışanları, virüslerin bulaşmasını engellemek için DAMLACIK ve temas önlemlerini uygulamalıdır.

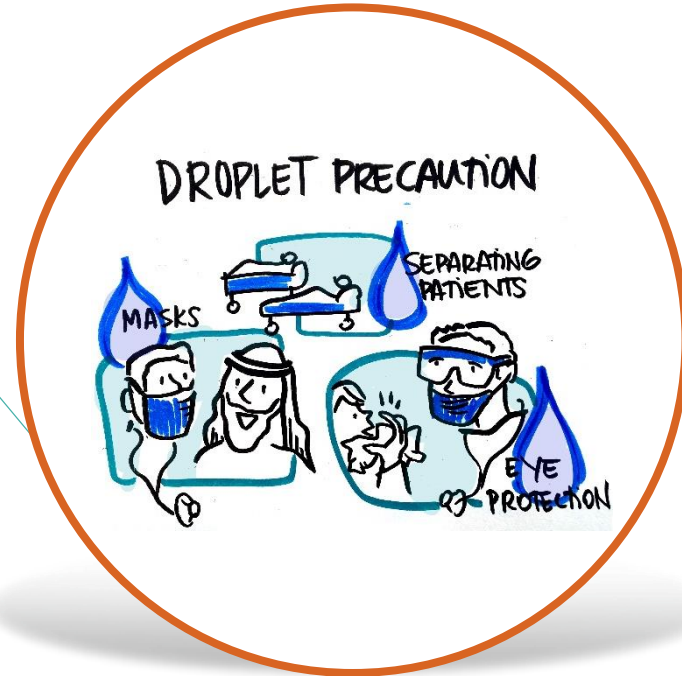
Hasta ile yakın temasta iken aşağıdakileri kullanın:

- Medikal maske
- Yüz kalkanı ya da koruyucu gözlük

- eldiven
- önlük

Hasta bakımından sonra, KKD' nin uygun bir şekilde ve çıkarılması ve atılması gerekir ve el temizliği yapılmalıdır. Farklı bir hastaya bakım yapılırken yeni bir KKD seti gereklidir.

Kurum içindeki hastaların hareketlerini sınırlandırın ve odalarının dışındayken tıbbi maske taktıklarından emin olun.

- Mümkünse, tek kullanımlık veya özel ekipman kullanın (örn. stetoskoplar, kan basıncı kelepçesi ve termometreler)
- Ekipmanın hastalar arasında ortak kullanılması gerekiyorsa, aletleri her hasta kullanımı sonrasında temizleyin ve dezenfekte edin

- Sağlık çalışanları gözlerine, burunlarına veya ağızlarına, kirlenmiş olma ihtimali bulunan eldivenlerle ya da eldivensiz şekilde dokunmaktan kaçınmalıdır
- Hasta bakımı ile doğrudan ilişkili olmayan çevre yüzeylerini kirletmekten kaçının (örn. kapı kolları ve prizler)
- Hastaların temas ettiği yüzeyleri düzenli olarak temizleyin ve dezenfekte edin.

- Yeterli oda havalandırması yapın
- Tek kişilik odalar veya aynı teşhis konulan hasta gruplarını kullanın
- Hastaların hareketini veya taşınmasını en aza indirin
- Ellerinizi temizleyin

Solunum yolu örneklerinin aspirasyonu veya açık emişi, invazif olmayan havalandırma, yüksek akışlı oksijen tedavisi, nebulizörlerin verilmesi, entübasyon, kardiyopulmoner resüsitasyon ve bronkoskopi gibi bazı prosedürler aerosoller üretebilir (aerosol üreten prosedürler olarak adlandırılır).

Bunlar artan COVID-19 bulaşma riski ile ilişkilidir. Sağlık çalışanlarının bunları gerçekleştirirken aşağıdaki havayla bulaşma önlemlerini almaları gerekir.

- Eldiven, uzun kollu önlük, göz koruması ve partikül maskeleri (N95,eşdeğeri ya da daha yüksek koruma seviyesi) dahil olmak üzere KKD kullanın.
- Aerosol üreten prosedürleri gerçekleştirirken yeterince havalandırılan tek kişilik odalar kullanın.
 - Bu, saatte en az 12 hava değişimi olan negatif basınç odaları veya doğal havalandırılmalı tesislerde en az 160 litre/saniye/hasta demektir.
- Görevli olmayan herkesten odanın dışına çıkmalarını isteyin.

Diğer koronavirüs enfeksiyonlarında olduğu gibi daha ciddi enfeksiyonlarda erken işaret ve belirtiler:

- yüksek ateş
 - üşüme ve titreme
 - öksürük
 - nefes darlığı olabilir.
-
- Şiddetli zatürre, hızlı ilerleme ve solunum yetmezliği genellikle ilk hafta içinde ortaya çıkar.

Solunum yolu enfeksiyonunun yaşamı tehdit eden belirtileri:

- Şiddetli zatürre ve
- Akut solunum yolu sıkıntısı sendromudur.

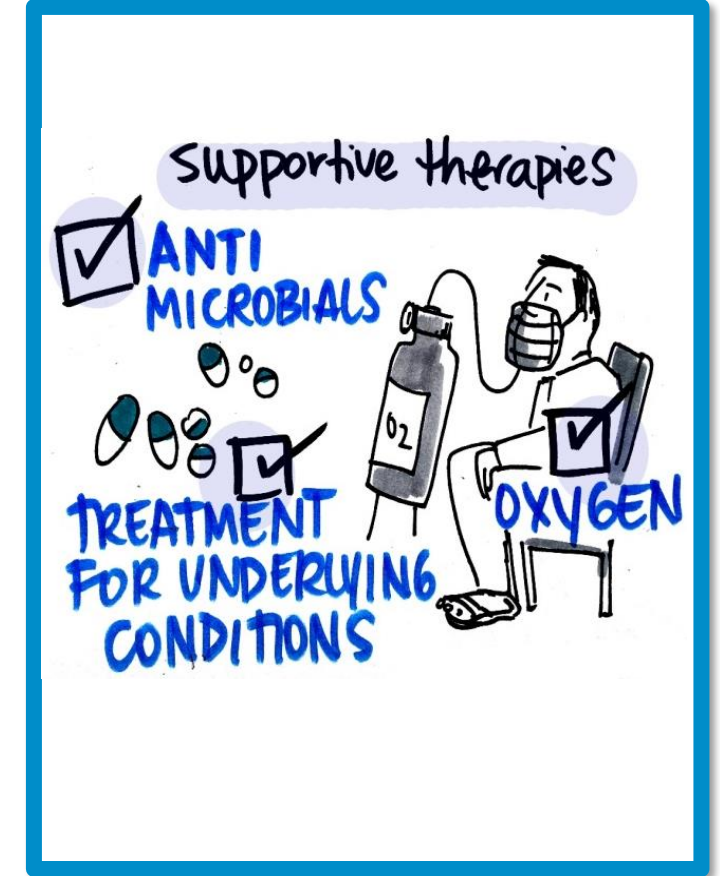
Bu klinik sendromların erken tanısı, destekleyici terapötiklerin yanı sıra enfeksiyon önleme ve kontrolünün (IPC) zamanında başlatılmasını sağlar.

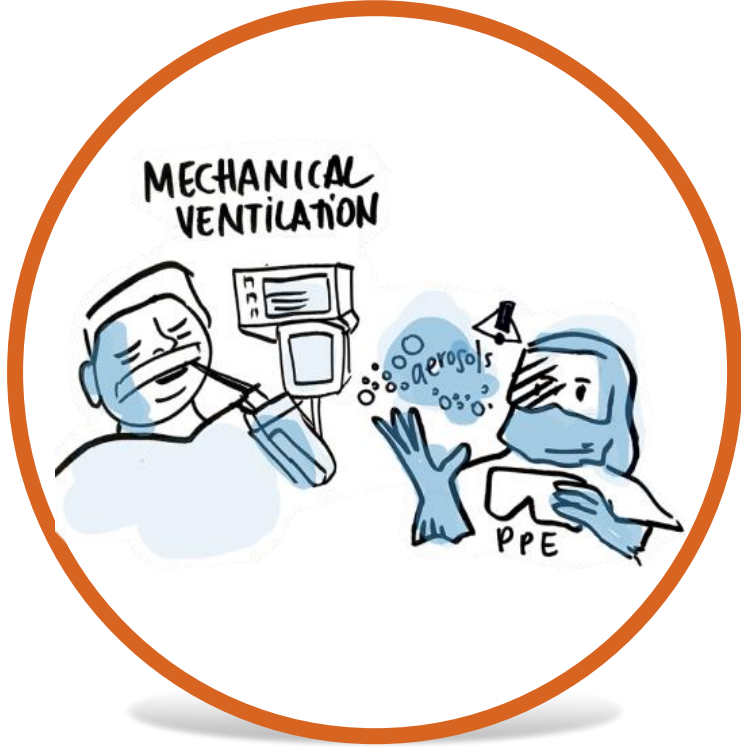
Ortaya çıkan solunum yolu virüsü enfeksiyonu için genellikle spesifik bir tedavi olmamasına rağmen, aşağıdaki 3 destekleyici tedavi ile belirtiler azaltılabilir ve hayatta kalma şansı artırabilir:

- 1. Antimikrobiyaller:** toplum kökenli pnömoni veya sağlık bakımı ile ilişkili pnömoni (enfeksiyon sağlık tesisinden bulaştıysa) ve sepsis gibi patojenler için uygundur.

2. **Oksijen:** Solunum sıkıntısı, kanda düşük oksijen seviyeleri (hipoksemi) veya şok belirtileri olan ağır COVID-19 hastalarına derhal ek oksijen tedavisi uygulanmalıdır.
3. Diyabet, böbrek yetmezliği gibi altta yatan sebepler için özel tedavi:
 - Koronavirüs enfeksiyonlarında, ağır enfeksiyon geçiren birçok kişinin altta yatan başka durumları vardır ve bu grup en yüksek ölüm riskine sahiptir.

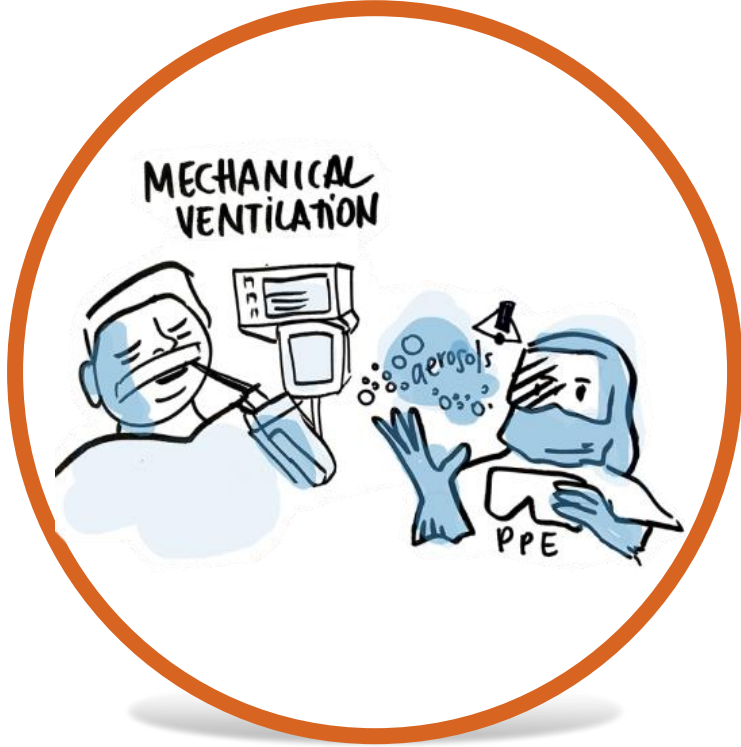

Ağır solunum sıkıntısı:

artan oksijen tedavisine yanıt vermemek,
aşağıdakileri de içeren gelişmiş solunum yolu
müdahaleleri gerektirir:

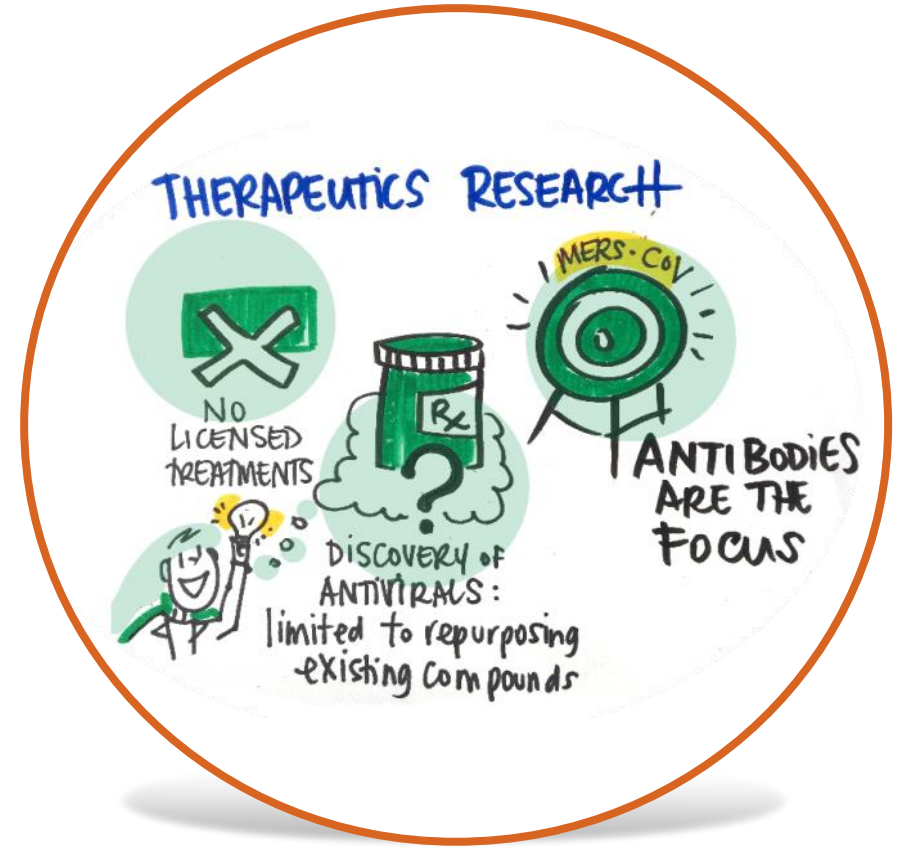
- yüksek akışlı oksijen
- invaziv olmayan havalandırma
- invaziv havalandırma

Septik şok: perfüzyon hedeflerini iyileştirmek için, intravenöz sıvı tedavisi ve vazopresör kullanın.

- Bu yaklaşımlar aerosol üretir. Bu nedenle, bu bölümde belirtilen hava yoluyla bulaşma önlemleri alınmalıdır.

Halihazırda diğer hastalıklar için ruhsatlı olan ya da ruhsat alma aşamasında olan yerleşkelerin, ortaya çıkan solunum yolu virüsü enfeksiyonunu için uygun hale getirilmesi gerekebilir.

Doğrulan vakaların etkileşimde olduğu kişiler, belirti göstermeyen ancak pozitif sonuç veren insanlara örnek olarak gösterilebilir. Daha fazla bilgi alınana kadar, RT-PCT testinde pozitif çıkan kişiler:

- izole edilmeli,
- belirtileri günlük takip edilmeli ve
- haftalık olarak - belirtiler ağırlaşıyorsa daha erken test edilmelidir.

En az 24 saat ara ile alınan, iki üst solunum yolu örneğiyle (örn. nazofarinjeal ve/veya orofarinjeal örnekler) yapılan RT-PCR testi negatif çıkana kadar izolasyon devam etmelidir.

İletişim:

IPC: Dr April Baller- ballera@who.int

Klinik yönetim: Dr Janet Diaz - diazj@who.int

Kılavuz dokümanlar ve araçlar

Hasta bakımı sırasında COVID-19 şüphesi olduğunda, enfeksiyon önleme ve kontrol:

[https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125)

COVID-19 şüphesi olduğunda, akut solunum yolu enfeksiyonunun klinik yönetimi :

[https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)